

POSTANOWIENIE

Dnia 11 października 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR A. S.

Protokolant: st. sekr. sąd. M. O.

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2016 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku J. J. (1)

z udziałem M. J. (1)

o podział majątku wspólnego

postanawia:

I. ustalić, że w skład majątku wspólnego M. J. (1), syna K. i A. oraz J. J. (1) z domu N., córki J. i A. którego wspólność ustala skutek wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 7 czerwca 2011 roku wydanego w sprawie o sygn. akt XII C 69/11 o rozwiązaniu przez rozwód związku małżeńskiego, wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w Ł. przy ulicy (...) o wartości 310.000 zł (trzysta dziesięć tysięcy złotych);

II. ustalić, że J. J. (1) dokonała nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny – prawo opisane w punkcie I postanowienia o wartości 232.500 zł (dwieście trzydzieści dwa tysiące pięćset złotych);

III. ustalić, że J. J. (1) i M. J. (1) dokonali wydatku z majątku wspólnego na majątek osobisty J. J. (1) o wartości 30.000 zł (trzydzieści tysięcy złotych);

IV. ustalić, że M. J. (1) dokonał wydatku z majątku osobistego na majątek wspólny J. J. (1) i M. J. (1) o wartości 9.218,81 zł (dziewięć tysięcy dwieście osiemnaście złotych osiemdziesiąt jeden groszy);

V. oddalić wniosek J. J. (1) o zobowiązanie M. J. (1) do ponoszenia opłat z tytułu utrzymania lokalu opisanego w punkcie I postanowienia od maja 2016 roku do dnia jego opuszczenia przez uczestnika;

VI. oddalić wniosek J. J. (1) o rozliczenie uiszczanych przez nią należności z tytułu utrzymania lokalu opisanego w punkcie I postanowienia;

VII. oddalić wniosek J. J. (1) o zasądzenie od M. J. (1) kwoty 29.000 zł (dwadzieścia dziewięć tysięcy złotych) z tytułu korzystania z lokalu;

VIII. oddalić wniosek M. J. (1) o rozliczenie nakładów oraz o rozliczenie wydatków w pozostałej części;

IX. dokonać podziału majątku wspólnego M. J. (1) i J. J. (1) ten sposób, że składnik opisany w punkcie I postanowienia przyznać na wyłączną własność J. J. (1);

X. zasądzić od J. J. (1) na rzecz M. J. (1) kwotę 58.359,40 zł (pięćdziesiąt osiem tysięcy trzysta pięćdziesiąt dziewięć złotych czterdzieści groszy) tytułem spłaty, płatną w terminie 6 (sześciu) miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszego postanowienia

wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności;

XI. nakazać M. J. (1) wydanie na rzecz J. J. (1) przedmiotu opisanego w punkcie I postanowienia w terminie 1 (jednego) miesiąca od dnia uprawomocnienia się postanowienia;

XII. oddalić wniosek J. J. (1) o zasądzenie od M. J. (1) kosztów postępowania w niniejszej sprawie oraz kosztów postępowania w sprawie o sygn. akt II Ns 1/12;

XIII. ustalić, że wnioskodawczyni i uczestnik ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt II Ns 643/15

UZASADNIENIE

W dniu 13 marca 2015 J. J. (1), reprezentowana przez pełnomocnika w osobie adwokata wystąpiła z wnioskiem o podział majątku wspólnego nabytego w czasie trwania wspólności ustawowej z uczestnikiem M. J. (1). Wskazała, że w skład majątku wspólnego wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...) o wartości 285.000 zł. Wniosła o ustalenie, że powyższy składnik majątku został nabyty w $\frac{3}{4}$ części ze środków pochodzących z majątku odrębnego wnioskodawczyni. Wniosła o przyznanie jej tego prawa do lokalu ze spłatą uczestnika w kwocie 35.625zł. Nadto wniosła o zasądzenie od uczestnika kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa adwokackiego na podstawie art. 103 kpc, a także z uwagi na działania uczestnika - o zasądzenie kosztów postępowania poniesionych przez wnioskodawczynię w toku sprawy o sygn. akt II Ns 1/12. tj. opłaty sądowej i kosztów zastępstwa adwokackiego. W uzasadnieniu wyjaśniła, że małżeństwo stron zostało rozwiązane wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 7 czerwca 2011 roku. Ruchomości strony podzieliły zgodnie, dlatego wniosek w niniejszej sprawie dotyczy jedynie lokalu mieszkalnego nabytego przez strony w dniu 7 października 2004 roku. W $\frac{3}{4}$ części środki na nabycie tego składnika pochodziły ze sprzedaży stanowiącego majątek odrębny wnioskodawczyni lokalu nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...) tj. kwota 95.000 zł. Uczestnik ma możliwość zamieszkania w innym lokalu, zaś wnioskodawczyni mieszka w W. w lokalu nabytym przez jej rodziców w całości na kredyt hipoteczny. Antycypując ewentualne zarzuty uczestnika wnioskodawczyni wskazała, że rozliczanie jakichkolwiek wydatków na lokal jest bezprzedmiotowe, gdyż rachunki z lat 1999-2000 mogłyby dotyczyć jedynie mieszkania będącego własnością rodziców wnioskodawczyni, z którego strony grzecznościowo korzystały, bądź też lokalu uczestnika przy ul. (...) w Ł.. Nadto koszty wszelkich prac remontowych przeprowadzanych przez strony w każdym z zajmowanych mieszkań były pokrywane ze środków wspólnych. Wnioskodawczyni podniosła nadto, że koszty remontu wspólnego lokalu nie mogły zostać pokryte ze środków pochodzących ze sprzedaży mieszkania uczestnika przy ul. (...), gdyż uzyskaną kwotę 48.500zł przeznaczył na zakup samochodu V. (...). Poza tym wszelkie poczynione nakłady na remont lub odświeżenie mieszkania zamortyzowały się. Wnioskodawczyni wyjaśniła również, że strony korzystały nieodpłatnie w latach 1999-2003 z należącego do rodziców wnioskodawczyni lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...). Wszelkie koszty związane z korzystaniem z tego lokalu w tym czynsz i opłaty eksploatacyjne pokrywali rodzice wnioskodawczyni. Strony dokonywały tylko drobnych bieżących remontów. W dniu 12 maja 2003 roku uczestnik dokonał przelewu kwoty 30.000 zł z majątku wspólnego stron na rzecz rodziców wnioskodawczyni. Kwota ta stanowiła wyłącznie dokonane w imieniu obojga małżonków rozliczenie ogółu środków pieniężnych i korzyści uzyskanych przez nich od rodziców wnioskodawczyni, w latach, gdy strony nie były w stanie utrzymać się samodzielnie.

[wniosek – k. 2-4, pełnomocnictwo k. 6]

W odpowiedzi na wniosek z dnia 22 czerwca 2015 roku uczestnik M. J. (1), reprezentowany przez pełnomocnika w osobie adwokata wniósł o ustalenie, że w skład majątku wspólnego jego i J. J. (1) wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...) o wartości 300.000zł, oraz przedsiębiorstwo prowadzone pod firmą (...) o wartości 100.000zł. Wniósł o oddalenie żądania ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym oraz o dokonanie podziału majątku poprzez zgodne przeniesienie prawa do lokalu na rzecz córki P. J. w drodze darowizny, ewentualnie poprzez sprzedaż z trybie KPC oraz podział środków uzyskanych ze sprzedaży po $\frac{1}{2}$ części, a

także dokonanie spłaty uczestnika z drugiego elementu majątku wspólnego. Wniósł o wezwanie do udziału w sprawie P. J. w charakterze uczestnika. Wniósł nadto o rozstrzygnięcie o kosztach postępowania według norm przepisanych. Uczestnik wniósł o oddalenie wniosku o zasądzenie kosztów poprzednio toczącego się postępowania, które zostało zawieszona na zgodny wniosek stron, a następnie umorzona wobec braku wniosku o jego podjęcie.

W uzasadnieniu uczestnik wyjaśnił, że jedynym składnikiem majątku wspólnego pozostało prawo do lokalu objęte wnioskiem. Środki na jego zakup pochodziły z majątku wspólnego. Strony początkowo mieszkały w lokalu rodziców wnioskodawczynie. Przed przeniesieniem jego własności uczestnik dokonał nakładów na lokal, co w ocenie uczestnika ma znaczenie dla wzajemnych rozliczeń stron. Uzyskana za lokal cena 95.000zł była efektem poczynionych przez uczestnika nakładów na nieruchomości. Dodatkowo uczestnik przekazał na rzecz rodziców wnioskodawczynie kwotę 30.000 zł, która stanowiła połowę wartości przedmiotu rzekomej darowizny dokonanej pozornie jedynie na rzecz wnioskodawczynie, co miało być korzystne z punktu widzenia ciężaru podatkowego. Prawo do lokalu objętego wnioskiem zostało nabyte za 130.000zł. W dniu 8 września 2005 roku uczestnik sprzedał należący do jego majątku odrębnego lokal przy ul. (...) w Ł.. Uzyskane ze sprzedaży środki przeznaczył w całości na remont wspólnego lokalu przy ul. (...). Od wszczęcia poprzedniego postępowania o podział majątku strony zgodnie wynajmowały przedmiotowy lokal osobom trzecim, a uzyskane z tego środki dzieliły równo między siebie. Ustalili też, że środki uzyskane ze sprzedaży zostaną podzielone w tej samej proporcji. Przed planowaną transakcją doszło do zmiany stanowiska wnioskodawczynie.

[odpowiedź na wniosek – k. 30-34, pełnomocnictwo k. 52, k. 327]

W piśmie z dnia 9 lipca 2015 roku wnioskodawczynie zaprzeczyła, aby w skład majątku wspólnego wchodziło przedsiębiorstwo. Wyjaśniła, że taki składnik majątku nigdy nie istniał. W dacie rozvodu uczestniczka była zatrudniona na podstawie umowy o współpracę z (...) SA jako przedstawiciel ubezpieczeniowo – finansowy, i z tego tytułu otrzymywała wynagrodzenie. Umowa zobowiązywała do założenia jednoosobowej działalności gospodarczej. Wnioskodawczynie nie wyraziła zgody na przeniesienie prawa do lokalu na rzecz córki i wniosła o oddalenie wniosku o wezwanie jej do udziału w sprawie. Wniosła o oddalenie wniosku o rozliczenie nakładów. Zaprzeczyła również jakoby czynione były ustalenia co do podziału pieniędzy ze sprzedaży mieszkania po połowie. Jego wynajęcie było spowodowane trudną sytuacją finansową wnioskodawczynie i jej córki, a uczestnik nie godził się na inny podział czynszu niż po połowie.

[pismo – k. 38-43]

Na rozprawie w dniu 9 lipca 2015 roku uczestnicy zgodnie oświadczyli, że zgłoszone do podziału prawo do lokalu posiada wartość 292.500zł.

[protokół rozprawy – k. 54]

W piśmie z dnia 29 lipca 2015 roku uczestnik wniósł o zasądzenie od wnioskodawczynie kwoty 64.021,36zł tytułem zwrotu wartości nakładów poczynionych na majątek wspólny z jego majątku osobistego, a także o zasądzenie od wnioskodawczynie kwoty 6.495,33zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych przez uczestnika na rzecz majątku wspólnego. Uczestnik wyjaśnił, że jego udział w prawie do lokalu objętego wnioskiem wynosi 1/2 w związku ze spłaceniem połowy ceny mieszkania, w którym uprzednio zamieszkiwały strony. Uczestnik poniósł nakłady w kwocie 54.021,36zł tj. w latach 1999-2000 (na lokal przy ul. (...)) i w latach 2004-2006 (na lokal przy ul. (...)). Środki na remont pochodziły ze sprzedaży mieszkania uczestnika przy ul. (...), z oszczędności oraz z darowizny od rodziców uczestnika. Poza tym uczestnik od czerwca 2011 roku regularnie uiszcza opłaty do spółdzielni oraz opłaty za media związane z lokalem, mimo, że połowę tych opłat winna ponosić wnioskodawczynie. Wyjaśnił, że wnioskodawczynie posiada klucze do przedmiotowego lokalu, może z niego swobodnie korzystać.

[pismo – k. 62-67]

W piśmie z dnia 29 października 2015 roku wnioskodawczynie wniosła o zasądzenie od uczestnika:

- kwoty 19.000 zł tytułem 7/8 czynszu najmu za korzystanie przez niego z całego lokalu objętego wnioskiem w okresie od lutego 2012 roku do sierpnia 2013 roku,

- kwoty po 1000zł za każdy miesiąc począwszy od października 2015r, tytułem 7/8 czynszu najmu za korzystanie przez uczestnika wbrew woli wnioskodawczyni z całego przedmiotowego lokalu.

Wnioskodawczyni wyjaśniła, że uczestnik zajął i użytkuje cały lokal mieszkalny. Rynkowy czynsz najmu za tego rodzaju lokal to kwota 1200zł miesięcznie (za taką kwotę strony wynajmowały ten lokal). Wobec tego, że uczestnik jest współwłaścicielem tego lokalu w 1/8 części, wnioskodawczyni domaga się tylko 1000zł.

[pismo – k. 223-227]

W piśmie z dnia 23 listopada 2015 roku uczestnik wniósł o oddalenie wniosku o zasądzenie opłat tytułem czynszu najmu lokalu, gdyż korzysta z przysługującego mu prawa do korzystania z przedmiotu współwłasności, a nadto wnioskodawczyni może z lokalu korzystać na równi z uczestnikiem.

[pismo – k. 297-299]

W piśmie z dnia 18 maja 2016 roku wnioskodawczyni wniosła o zasądzenie od uczestnika kwoty 1286,12zł tytułem zwrotu poniesionych przez nią kosztów utrzymania lokalu objętego wnioskiem od października 2015 roku tj. od kiedy uczestnik ponownie zamieszkuje w lokalu. Nadto wniosła o zobowiązanie uczestnika do ponoszenia całości wszelkich opłat bieżących należnych tytułem utrzymania tego lokalu w okresie od maja 2016r do dnia jego opuszczenia przez uczestnika.

[pismo – k. 363-363v]

W piśmie z dnia 31 maja 2016 roku pełnomocnik wnioskodawczyni w osobie adwokata poinformował o wypowiedzeniu pełnomocnictwa wnioskodawczyni do reprezentowania jej w niniejszym postępowaniu.

[pismo – k. 375]

W piśmie z dnia 4 lipca 2016 roku wnioskodawczyni sprecyzowała, że:

- tytułem 7/8 czynszu za korzystanie przez uczestnika z lokalu żąda kwoty 29.000zł za okres od lutego 2012r do sierpnia 2013r oraz od października 2015r do lipca 2016r (29 miesięcy po 1000zł),

- tytułem ponoszenia przez nią kosztów utrzymania lokalu za okres od października 2015r do lipca 2016r żąda 1475,75zł.

Wniosła także o zasądzenie od uczestnika kwoty 3214 zł tytułem poniesionych kosztów postępowania w sprawie II Ns 1/12 oraz kwoty 4600zł tytułem kosztów niniejszego postępowania.

[pismo – k. 388-388v]

Na rozprawie w dniu 14 lipca 2016 roku wnioskodawczyni i uczestnik zgodnie ustalili wartość prawa do lokalu objętego wnioskiem na kwotę 310.000zł. Wnioskodawczyni na tej rozprawie wyjaśniła, że na spłatę uczestnika w większej kwocie potrzebowałyby roku, ale na kwotę 30.000zł może wziąć pożyczkę z banku.

[protokół rozprawy – k. 396, k. 401]

W piśmie z dnia 28 lipca 2016 roku uczestnik wniósł o oddalenie roszczeń wnioskodawczyni zgłoszonych w piśmie z dnia 1 lipca 2016r. Uczestnik podniósł, że umowa darowizny lokalu była pozornym oświadczeniem woli, złożonym dla ukrycia rzeczywistej umowy sprzedaży. Teściowie uczestnika żądali od niego spłaty połowy wartości lokalu, gdyż

mieszkanie było przeznaczone początkowo dla wnioskodawczynie i jej siostry. Powodem zawarcia umowy darowizny wyłącznie na rzecz wnioskodawczynie były względy podatkowe.

[pismo – k. 419-424]

Na rozprawie w dniu 22 września 2016 roku uczestnik wnosił o zasądzenie na jego rzecz spłaty w terminie 3 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia w kwocie 190.258,35 zł.

[protokół rozprawy – k. 432, k. 434]

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. J. (1) z domu N. córka J. i A. oraz M. J. (1) syn K. i A. zawarli związek małżeński dnia 21 sierpnia 1999 roku. Wyrokiem z dnia 7 czerwca 2011 roku wydanym w sprawie o sygn. akt XII C 69/11, Sąd Okręgowy w Łodzi rozwiązał związek małżeński J. J. (1) i M. J. (1) przez rozwód. Orzeczenie to uprawomocniło się dnia 12 lipca 2011 roku.

[odpis wyroku k. 9-9v, postanowienie k. 10-10v załączonych akt II Ns 1/12]

W dniu 18 kwietnia 2003 roku J. N. i A. N. darowali swojej córce J. J. (1) spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...). Wartość przedmiotu darowizny strony umowy podały na kwotę 60.000 zł.

[wypis aktu notarialnego k. 17-18v]

W dniu 12 maja 2003 roku M. J. (1) wpłacił na rachunek A. N. – matki wnioskodawczynie kwotę 30.000 zł. Lokal nr (...) położony w Ł. przy ul. (...) był pierwotnie przeznaczony przez rodziców wnioskodawczynie dla J. J. (1) i jej siostry. Wpłata została dokonana celem doprowadzenia do sytuacji, w której wnioskodawczynie stałaby się jedną właścicielką lokalu. Takie ustalenia zostały dokonane z rodzicami wnioskodawczynie. W czasie trwania małżeństwa uczestnicy dokonywali remontów w lokalu nr (...) położonym w Ł. przy ul. (...).

[kserokopia potwierdzenia wpłaty k. 91, zeznania świadka A. J. k. 397, zeznania świadka K. J. k. 398-399]

W dniu 29 września 2004 roku J. J. (1) sprzedała za cenę 95.000zł spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...).

[wypis aktu notarialnego k. 15-16v]

W dniu 7 października 2004 roku J. J. (1) i M. J. (1) nabyli za kwotę 120.000 zł spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...). W umowie sprzedaży strony zawarły wyjaśnienie, że przedmiotowe prawo nabywają w 1/4 części za fundusze objęte wspólnością ustawową, a w 3/4 częściach za fundusze odrębne J. J. (1), pochodzące ze zbycia lokalu nabytego przez nią w drodze darowizny.

[wypis aktu notarialnego k. 13-14]

W dacie ustania wspólności ustawowej stron uczestniczka na podstawie umowy o współpracy z (...) SA zawartej w dniu 17 listopada 2009 roku wykonywała zlecone jej czynności w charakterze przedstawiciela ubezpieczeniowo – finansowego. Warunkiem nawiązania z wnioskodawczynią współpracy na podstawie tej umowy było dla celów fiskalnych prowadzenie przez nią działalności gospodarczej, dlatego J. J. (1) rozpoczęła 1 stycznia 2010 roku prowadzenie takiej indywidualnej działalności pod nazwą (...). W ramach współpracy na podstawie umowy wnioskodawczynie korzystała z przedmiotów będących własnością (...) SA znajdujących się w biurze.

[umowa o współpracy k. 44-46, rozwiązanie umowy o współpracy k. 210-212, kserokopia informacji (...) k. 90, zeznania wnioskodawczynie k. 321-322, k. , zeznania świadka G. O. k. 397]

W dniu 8 września 2005 roku M. J. (1) sprzedał będący jego majątkiem osobistym i stanowiący odrębną nieruchomość lokal mieszkalny nr (...) położony w Ł. przy ul. (...) wraz z prawami związanymi za cenę 48.500zł. Środki ze sprzedaży przeznaczył w części na wyposażenie lokalu objętego wnioskiem.

[kserokopia aktu notarialnego k. 83-89, zeznania uczestnika k. 401, zeznania świadka A. J. k. 398, zeznania świadka K. J. k. 398, kserokopia umowy k. 426, kserokopia pokwitowania k. 425]

J. J. (1) i M. J. (1) zgodnie podzielili się ruchomościami stanowiącymi ich majątek wspólny.

[zeznania wnioskodawczynie k. 321 k. 399, zeznania uczestnika k. 400]

J. J. (1) wyprowadziła się z lokalu nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...) w lutym 2012 roku. Po wyprowadzeniu się nie zwracała się do uczestnika o udostępnienie jej do korzystania tego lokalu. Nie wносиła pozwu o eksmisję uczestnika z tego lokalu, ani wniosku o zobowiązanie uczestnika do opuszczenia lokalu. Wnioskodawczynie nie chciała zamieszkiwać w lokalu razem z uczestnikiem. Od 9 października 2013 roku uczestnicy wynajmowali przedmiotowy lokal przez ok. 3-4 miesiące. Czynsz najmu najemcy płacili wnioskodawczynie i uczestnikowi w równych częściach. Po wyprowadzeniu się najemców w lokalu nikt nie zamieszkiwał. Uczestnik wprowadził się do tego lokalu ponownie we wrześniu 2015 roku. Wnioskodawczynie posiada klucze do lokalu objętego wnioskiem. Obecnie lokal znajduje się w posiadaniu M. J. (1)

[zeznania wnioskodawczynie k. 321-322, k. 399-400, k. 433, zeznania uczestnika k. 401]

W okresie od lutego 2012 roku do sierpnia 2013 roku M. J. (1) w całości z własnych środków pokrywał należności z tytułu czynszu oraz opłat za media związane z lokalem nr (...) położonym w Ł. przy ul. (...). W tym czasie tytułem należności do spółdzielni mieszkaniowej tytułem czynszu uiszczył łącznie 7862,46zł, tytułem opłat za gaz uiszczył 294,30zł, tytułem opłat za energię elektryczną uiszczył 1062,05zł (łącznie 9218,81zł). W pozostałym okresie od dnia ustania wspólności ustawowej uczestnicy ponosili powyższe opłaty równych częściach.

[potwierdzenia zapłaty: opłaty za czynsz k. 105-120, opłaty za gaz k. 73, k. 76-80, opłaty za energię elektryczną k. 82, k. 123, k. 131, k. 134-141, zeznania wnioskodawczynie k. 399-400, zeznania uczestnika k. 401]

Własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...) według stanu na dzień 12 lipca 2011 roku i cen aktualnych wartość tej nieruchomości wynosi 310.000 złotych.

[niesporne]

W czasie trwania małżeństwa uczestników rodzice i babcia uczestnika przekazywali mu środki pieniężne, w większości gotówką, które uczestnicy przeznaczali m.in. na remont i wyposażenie zajmowanych lokali. Rodzice uczestnika kupowali też w części przedmioty wyposażenia wspólnego mieszkania uczestników.

[zeznania świadka A. J. k. 397, zeznania świadka K. J. k. 398-399, opis operacji k. 392, zeznania wnioskodawczynie k. 400, zeznania uczestnika k. 400]

Rodzice wnioskodawczynie pomagali uczestnikom w ten sposób, że od 22 stycznia 1998 roku do końca sierpnia 1999 roku uczestnicy zamieszkiwali z rodzicami wnioskodawczynie i pozostawali wraz z dzieckiem na ich utrzymaniu. Wnioskodawczynie uczyła się wówczas, zaś uczestnik w tym czasie opiekował się córką, oboje nie pracowali. Rodzice wnioskodawczynie finansowali wyjazdy wakacyjne uczestników. Uczestnicy jeździli też na działkę do rodziców uczestnika.

[zeznania wnioskodawczynie k. 400]

Na remont lokalu przy ul. (...) w Ł. uczestnicy przeznaczali też wspólne środki. We wrześniu 2004 roku J. J. (1) zaciągnęła pożyczkę z zakładowej pracy na kwotę 9000 zł na okres do maja 2006 roku. Pożyczka ta została spłacona w całości i została przeznaczona na remont wspólnego lokalu.

[zaświadczenie k. 19, zeznania wnioskodawczyni k. 400]

Wnioskodawczyni jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony za wynagrodzeniem 3547,69 zł netto miesięcznie. Na jej utrzymaniu pozostaje córka, z którą zamieszkuje. Otrzymuje alimenty na rzecz córki w kwocie po 600 zł miesięcznie. Miesięcznie wnioskodawczyni wydatkuje: 1000 zł z tytułu kredytów, 760 zł tytułem opłat za mieszkanie, które zajmuje i opłat za media, ok. 200 zł tytułem połowy czynszu za mieszkanie objęte wnioskiem, 394 zł z tytułu polis ubezpieczeniowych, 50 zł tytułem karnetu na siłownię, 80 zł tytułem opłaty za telefon komórkowy, 150 zł tytułem karty miejskiej. Ponosi też wydatki na benzynę w różnych kwotach. Wnioskodawczyni nie posiada oszczędności. Wnioskodawczyni zajmuje mieszkanie, które zakupili jej rodzice za kredyt. Rodzice wnioskodawczyni ponoszą koszt tego kredytu w kwocie po 2100 zł miesięcznie.

[zaświadczenie k. 430, zeznania wnioskodawczyni k. 433]

Przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w sprawie o sygn. akt II Ns 1/12 toczyło się postępowanie z wniosku J. J. (1) z udziałem M. J. (1) o podział majątku wspólnego. Postanowieniem z dnia 6 września 2013 roku postępowanie to zostało zawieszono na zgodny wniosek uczestników. Postanowieniem z dnia 3 października 2014 roku Sąd umorzył w tej sprawie postępowanie z uwagi na nie zgłoszenie w ciągu roku wniosku o podjęcie postępowania.

[wniosek k. 2-5, postanowienia k. 222, k. 226 załączonych akt II Ns 1/12]

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o powołane dowody.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka P. M. /k.53/ Wnioskowane przez uczestnika okoliczności (k.31) tj. czynności podejmowane w ramach próby sprzedaży lokalu przez uczestników nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd pominął złożone przez uczestnika dowody w postaci kserokopii faktur i rachunków na zakup materiałów i usług (k. 142-202), gdyż ostatecznie dokumenty te nie przyczyniły się do dokonania ustaleń istotnych dla rozstrzygnięcia w zakresie podniesionych przez uczestnika kwestii tj. dokonywanych nakładów na przedmiot podziału, o czym w dalszej części uzasadnienia.

Sąd odmówił wiary zeznaniom świadków A. J., K. J. w zakresie, gdy twierdzili, że w całości przekazali i to wyłącznie na rzecz syna kwotę 30.000 zł stanowiącą spłatę połowy wartości mieszkania, w którym uczestnicy zamieszkiwali. Skoro J. M. J. (2) byli małżeństwem od 1999 roku, nie do utrzymania w świetle zasad logiki jest uznanie, że rodzice uczestnika przekazując mu tak znaczną kwotę i chcąc dokonać darowizny wyłącznie na rzecz syna nie dążyli choćby do udokumentowania tej darowizny. Także uczestnik w swoim dalszym postępowaniu nie przejawiał woli odzwierciedlenia powyższego aktu darowizny. Nie do pogodzenia z zasadami doświadczenia życiowego jest twierdzenie, że gdyby istotnie takowa darowizna miała miejsce, uczestnik stając do aktu notarialnego w dniu 7 października 2004 roku wyraziłby zgodę na zawarcie w nim oświadczenia, że lokal został nabyty w 3/4 części z majątku osobistego wnioskodawczyni, zaś wcześniej mimo przekazania kwoty 30.000 zł na rachunek rodziców wnioskodawczyni oraz mimo tego, że jak twierdził czynił z teściami ustalenia odnośnie spłacenia połowy wartości mieszkania, nie oponował przeciwko aktowi darowizny lokalu przy ul. (...) wyłącznie na rzecz J. J. (1). W związku z tym nie sposób rozsądnie uzasadnić twierdzeń uczestnika odnośnie woli małżonków zawarcia umowy sprzedaży lokalu nr (...) przy ul. (...). Tłumaczenie przez uczestnika podejmowanych czynności względami podatkowymi nie jest przekonujące zważywszy na istotę zawieranych umów dotyczących lokali, ich wagę, jak też konsekwencje, co do których uczestnik musiał mieć świadomość. Uczestnik nie podnosił, aby w jakimś zakresie został wprowadzony w błąd podczas nabywania lokalu objętego wnioskiem.

Sąd dał wiarę zeznaniom stojących świadków i uczestników, gdy twierdzili, że pomocy małżonkom udzielali zarówno rodzice wnioskodawczyni jak i rodzice uczestnika. Rodzice wnioskodawczyni w ten sposób, że od narodzin córki uczestników do sierpnia 1999 roku, małżonkowie J. pozostawali na ich utrzymaniu. Natomiast rodzice uczestnika przekazywali darowizny, które uczestnicy przeznaczali m.in. na urządzenie i remont zajmowanych mieszkań. Materiał dowodowy nie potwierdził przyjętej przez J. J. (1) tezy, że przekazanie jej rodzicom kwoty 30.000 zł nastąpiło celem zwrotu kosztów utrzymania małżonków w latach wcześniejszych, przesądając tym samym o jej niewiarygodności. Wykazywana przez wnioskodawczynię aktywność i inicjatywa dowodowa okazały się na tej płaszczyźnie nie wystarczające, ponieważ w gruncie rzeczy poprzestała ona jedynie na własnych twierdzeniach. Nie ustalono, aby w czasie, gdy rodzice wnioskodawczyni świadczyli przedmiotową pomoc, zawarta została między nimi a uczestnikami umowa co do zwrotu określonych świadczeń. Powszechnie bowiem wiadomo, że rodzice pomagają swoim dzieciom (oraz założonej przez nich rodzinie) nie żądając później zwrotu tej pomocy w formie świadczeń pieniężnych. W tej sytuacji Sąd za wiarygodne uznał twierdzenia uczestnika potwierdzone zeznaniami jego rodziców, że przekazanie kwoty 30.000 zł rodzicom wnioskodawczyni miało na celu wynagrodzenie faktu, że lokal w całości został darowany wnioskodawczyni, podczas, gdy miał być przeznaczony dla niej i jej siostry. Potwierdza to także zbieżność czasowa tj. dokonania darowizny 18 kwietnia 2003 roku i niedługo później, bo już 12 maja 2003 roku przekazanie pieniędzy rodzicom wnioskodawczyni, a także okoliczność, że kwota 30.000 zł stanowiła dokładnie 1/2 wartości przedmiotu darowizny.

Sąd nie dał też wiary twierdzeniom świadka K. J. w części, gdy zeznał, iż środki ze sprzedaży mieszkania uczestnika przy ul. (...) zostały w całości przeznaczone na remont lokalu przy ul. (...). A. J. zeznała, że środki te w części zostały przeznaczone na remont i wyposażenie tego lokalu (k. 398). Nadto sprzedaż lokalu miała miejsce we wrześniu 2005 roku, a zatem prawie rok po nabyciu prawa do lokalu przy B..

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Sąd oddalił wniosek uczestnika o wezwanie do udziału w sprawie P. J. /k.53/. Córka stron nie była osobą zainteresowaną po myśli art. 510 § 1 kpc, gdyż jej praw nie mogło dotyczyć rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie.

Jako, iż ustawowa wspólność majątkowa pomiędzy J. J. (1) i M. J. (1) trwała od dnia 21 sierpnia 1999 roku do 12 lipca 2011 roku., w niniejszej sprawie znajdują zastosowanie przepisy ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy w brzmieniu obowiązującym po nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 17 czerwca 2004 roku o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2004r, Nr 162, poz. 1691), która weszła w życie z dniem 20 stycznia 2005 r. (art. 5 ust. 1 przywołanej ustawy).

Stosownie do art. 31 § 1 k.r.o., z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą natomiast do majątku osobistego każdego z małżonków, przy czym ustawodawca w treści art. 33 pkt 1-10 k.r.o. wskazał enumeratywnie jakie składniki majątkowe należą do majątków osobistych każdego z małżonków.

Rozwiązanie małżeństwa przez rozwód skutkuje ustaniem wspólności majątkowej (arg. ex art. 31 § 1 zd. 1 k.r.o. w zw. z art. 56 § 1 k.r.o.). Zgodnie z art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c. w zw. z art. 46 k.r.o., skład i wartość majątku ulegającego podziałowi między byłych małżonków ustala sąd. Przyjmuje się powszechnie, że stan majątku ustala się według daty ustania wspólności, natomiast jego wartość według cen z chwili dokonania podziału, czyli zamknięcia rozprawy (tak: uchwała SN z 27 września 1974 r. III CZP 58/74; postanowienie SN z 11 marca 2010 r. IV CSK 429/09, T. Demendecki Komentarz do art. 684 k.p.c. w: A. Jakubecki (red) Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania cywilnego LEX 2014). Co do zasady przedmiotem postępowania o podział jest majątek, który był objęty wspólnością majątkową i istniał w dacie jej ustania. Ruchomości i nieruchomości wchodzące w skład majątku w tej dacie muszą jednak istnieć w dacie dokonywania podziału, bowiem decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia mają okoliczności istniejące w dacie zamknięcia rozprawy (art. 316 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z okoliczności faktycznych niniejszej sprawy wynika, że przez cały czas trwania małżeństwa J. J. (1) i M. J. (1) jego ustrojem majątkowym była wspólność ustawowa. Fundamentalną zasadą tego ustroju majątkowego jest zatem objęcie wspólnością wszystkich przedmiotów majątkowych nabywanych przez jednego lub oboje małżonków w czasie trwania tego ustroju. Wyczerpujący katalog przedmiotów, które należą do majątku osobistego każdego z małżonków, a zatem nie są objęte wspólnością, zawiera art. 33 k.r.o. Wśród nich wskazać należy m.in. przedmioty majątkowe nabyte przed powstaniem wspólności ustawowej, przedmioty majątkowe nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowił oraz przedmioty majątkowe nabyte w zamian za składniki majątku osobistego, chyba że przepis szczególnie stanowi inaczej.

Poczynione wyżej ustalenia faktyczne determinują uznanie, że spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...) wchodzi do majątku wspólnego uczestników.

Bez znaczenia, z punktu widzenia przynależności danego przedmiotu do majątku wspólnego, pozostaje fakt, iż kupujący w akcie notarialnym zawarli wyjaśnienie odnośnie pochodzenia środków na nabycie tego prawa.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 maja 2000 r., V CKN 50/00 (nie publ.), stwierdził, że jeżeli nabycie nastąpiło tylko częściowo ze środków należących do majątku odrębnego, nasuwają się dwa rozwiązania. Według jednego, należy przyjąć, że nabyte przedmioty wchodzi proporcjonalnie do wartości użytych dla ich uzyskania środków z majątku odrębnego i z majątku wspólnego, w odpowiedniej ułamkowej części do majątku odrębnego i do majątku wspólnego. Natomiast według drugiego rozwiązania, należy porównać wielkość środków zużytych z każdego z majątków i zaliczyć nabyte za nie przedmioty do tego z tych majątków, z którego pokryto przeważającą część należności; środki zaś pochodzące z drugiego majątku powinny być potraktowane jako wydatek na majątek, do którego dokonano zaliczenia. Ostatnie rozwiązanie należy uznać za uzasadnione, gdy między rozmiarami środków pochodzących z majątku odrębnego i majątku wspólnego istnieje znaczna dysproporcja (zob. podobnie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2008 r., V CSK 355/07, nie publ.).

Powyższe rozważania zachowują aktualność, gdy nic innego nie wynika z treści czynności prawnej (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 2009r, w sprawie o sygn. akt III CZP 53/09, opubl. Legalis).

Należy opowiedzieć się za dopuszczalnością dokonywania przez małżonków przesunięć majątkowych pomiędzy ich majątkami. Jednym z argumentów przemawiających za takim uprawnieniem jest dowolność małżonków w określaniu obowiązującego ich ustroju majątkowego. Nie należy w związku z tym ograniczać ich w swobodzie dysponowania majątkiem wspólnym. (P. Warczyński w: Przesunięcia między majątkami małżonków, s. 86–96, teza 1) Małżonkowie pozostający w ustroju wspólności majątkowej mogą więc zawierać umowy, na podstawie których określone przedmioty majątkowe przejdą z majątku wspólnego do majątku osobistego jednego z małżonków.

Na gruncie niniejszej sprawy w czynności nabycia sprawa do lokalu objętego wnioskiem uczestniczyły obie strony. Uczestnicy mieli zatem wpływ na sformułowanie poszczególnych postanowień umowy zgodnie z ich wolą. Z treści umowy wynika wyraźnie, że sprawa do lokalu zostało przez nich nabyte bez wskazywania udziałów w jakich są jego współwłaścicielami. Oznacza to, że zamiarem stron umowy nie było dokonywanie przesunięć między ich masami majątkowymi, ani też określenie, że nabywany przedmiot wchodzi proporcjonalnie do wartości użytych dla jego uzyskania środków z majątku odrębnego i z majątku wspólnego, a zatem stosownie do art. 31 § 1 kro prawo do lokalu przy ul. (...) w Ł. stanowi majątek wspólny uczestników. Taki zamiar stron potwierdza też ich późniejsze rozliczanie między siebie po równo czynszu najmu uzyskiwanego od najemców a także ponoszenie po połowie świadczeń związanych z utrzymaniem lokalu. Natomiast zawarte w akcie nabycia wyjaśnienia małżonków odnośnie pochodzenia środków na nabycie prawa wpływ mogą mieć jedynie na dokonanie rozliczeń stosownie do art. 45 kro.

Bezzasadne okazały się twierdzenia uczestnika, iż prawo do lokalu zostało zakupione w 1/4 za środki finansowe pochodzące z jego majątku osobistego. Mimo aktywnej inicjatywy dowodowej uczestnika postępowania twierdzenie to nie zostało udowodnione, a zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Na potwierdzenie tezy o otrzymaniu od rodziców czy babci darowizny, z której finansowane

było owo przedsięwzięcie w tym zakresie, nie przedstawiono jakichkolwiek dokumentów stwierdzających jej istnienie, a zeznania świadków, nie doprowadziły do ustalenia, kiedy i jakie konkretnie kwoty przekazali M. J. (1) jego rodzice i babcia, a także czy ich wolą było, by przedmiot tych darowizn trafił do majątku wspólnego małżonków czy też wyłącznie do majątku osobistego uczestnika. Z zeznań stających świadków można jedynie wywodzić, że darowizny miały miejsce, nie jest jednak możliwe ustalenie kiedy dokładnie, w jakich kwotach i na jaki cel zostały ostatecznie przeznaczone, poza tym że były przeznaczane na remont i wyposażenie lokali. Świadek A. J. zeznała, iż nie pamięta skąd uczestnicy mieli pozostałą kwotę na nabycie lokalu przy ul. (...) (k.397), natomiast świadek K. J. zeznał, że przekazali kwotę ok. 30.000 zł tytułem różnicy w cenie zakupu (k.398). Należy zresztą wskazać, że z aktu notarialnego nabycia prawa do lokalu wynika wprost, że w 1/4 środki na jego nabycie pochodziły z majątku wspólnego. Nawet zatem jeśli taka darowizna ze strony rodziców uczestnika miała miejsce, to należy przyjąć, że miała miejsce na rzecz małżonków a nie tylko uczestnika.

Uczestnik nie udowodnił również, aby w skład majątku wspólnego poza prawem do lokalu wchodziły inne składniki, w tym przedsiębiorstwo. Niesporne było, że wszystkimi składnikami majątku ruchomego strony podzieliły się zgodnie. Uczestnik nie wykazał, aby wnioskodawczyni posiadała przy prowadzeniu indywidualnej działalności gospodarczej jakiegokolwiek przedmioty, których uczestnicy nie podzielili.

Niezależnie od tego wskazać należy, że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego (wyr. SN z 3.6.2008 r., I UK 389/07, OSNAPiUS 2009, Nr 19–20, poz. 268) okoliczność, że majątek przedsiębiorstwa jest majątkiem wspólnym prowadzącego działalność gospodarczą i jego małżonka, nie oznacza, iż w skład majątku wspólnego wchodzi to szczególnie dobro prawne, jakim jest przedsiębiorstwo.

Zgodnie z treścią art. 45 § 1 zd. 1 k.r.o., każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód, o czym powinien rozstrzygnąć sąd w postępowaniu o podział majątku (art. 567 § 1 k.p.c.).

Jednakże, powyższe roszczenia mają charakter stricte procesowy i powinny być udowodnione. W doktrynie i orzecznictwie panuje zgodność, iż rozliczenie nakładów z majątku odrębnego na majątek wspólny, jak również nakładów z majątku wspólnego na majątki odrębne następuje jedynie na wniosek uczestników postępowania. Natomiast ciężar udowodnienia wysokości nakładu dokonanego przez jednego z małżonków z jego majątku odrębnego na majątek wspólny, zgłoszonego do rozliczenia w postępowaniu o podział majątku wspólnego, zgodnie z ogólną regułą wyrażoną w art. 6 k.c., spoczywa na tym z uczestników, który się na tę okoliczność powołuje i z której wywodzi skutki prawne (tak m.in. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 16 października 1997 roku, II CKN 395/97, niepubl.).

Strona żądająca rozliczenia nakładów i wydatków powinna udowodnić to żądanie co do zasady i wysokości. Bierność strony w tym zakresie nie zobowiązuje Sądu – poza wyjątkowymi przypadkami – do prowadzenia dowodu z urzędu. Jak wskazuje się w judykaturze Sądu Najwyższego nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17.12.1996 w sprawie sygn. akt: I CKU 45/96, OSNC 1997 r., Nr 6-7, poz. 76). Jeśli zatem strona nie przedstawia dowodów, to uznać należy, że dany fakt nie został wykazany (udowodniony).

Zgłaszane przez uczestnika dowody nie doprowadziły do ustalenia, że dokonał on nakładów na lokal objęty wnioskiem wyłącznie z majątku osobistego. Niezależnie od tego uczestnik nie wykazał wartości ewentualnych nakładów. Złożenie przez uczestnika szeregu faktur i rachunków (w części zresztą nieczytelnych) mogło wskazywać wyłącznie na fakt dokonania zakupu określonego materiału/ usługi. Kwoty wskazane w tych dokumentach nie odpowiadają jednak wartości ewentualnego nakładu na przedmiot objęty podziałem. Właściwym środkiem dowodowym dla dokonania takich ustaleń (w jaki sposób nakłady miały wpływ na wartość nieruchomości) byłby dowód z opinii biegłego z zakresu szacunku nieruchomości, ale takiego wniosku uczestnik nie zgłosił. Jeśli chodzi o nakłady na lokal stanowiący własność rodziców wnioskodawczyni, to żądanie to nie mogło podlegać dowodzeniu, gdyż skierowane być mogło

tylko względem osób nie będących stroną niniejszego postępowania, a także dotyczyło przedmiotu nie podlegającego podziałowi. Tym samym także uczestnik nie wykazał zasadności swojego żądania w zakresie rozliczenia nakładów.

W sprawie niniejszej ustalono, że prawo do lokalu przy ul. (...) zostało nabyte w $\frac{3}{4}$ z majątku osobistego wnioskodawczyni. Okoliczność ta wynika wprost ze zgodnych wyjaśnień uczestników zawartych w treści aktu notarialnego. Nie było też sporu co do tego, że istotnie wnioskodawczyni kwotę uzyskaną ze sprzedaży lokalu przy ul. (...) przeznaczyła w całości na zakup lokalu objętego wnioskiem. Wartość lokalu przy ul. (...) wynosi 310.000zł a zatem nakład wnioskodawczyni z majątku osobistego na majątek wspólny wynosi 232.500zł ($\frac{3}{4}$ z kwoty 310.000zł).

Ustalono także, że z majątku wspólnego uczestnik przekazał na rzecz rodziców wnioskodawczyni kwotę 30.000zł celem doprowadzenia do sytuacji, w której wnioskodawczyni stałaby się jedną właścicielką lokalu przy ul. (...). Spłata stanowiła połowę wartości lokalu mieszkalnego w dacie darowizny. Gdyby uczestnicy nie wpłacili tej kwoty, darowizna na rzecz wnioskodawczyni nie mogłaby zostać dokonana, gdyż lokal przy ul. (...) był przeznaczony także dla siostry wnioskodawczyni. Mimo, że nie zostało ostatecznie ustalone na jaki cel została przeznaczona przekazana przez uczestnika teściom kwota 30.000zł (czy dla nich czy dla siostry wnioskodawczyni), niewątpliwie jest, że zapłata miała na celu spełnienie zobowiązania osobistego wnioskodawczyni względem jej rodziców bądź siostry. W rezultacie ustaleń odnośnie dokonania tej wpłaty, nastąpiło bowiem przekazanie do majątku osobistego J. J. (1) prawa do lokalu. Powyższe prowadzi do wniosku o konieczności rozliczenia tej kwoty jako nakładu z majątku wspólnego na majątek osobisty J. J. (1), co generuje konieczność zwrotu przez nią uczestnikowi kwoty 15.000zł.

Nie było uzasadnione żądanie wnioskodawczyni zasądzenia od uczestnika odszkodowania tytułem wyłącznego korzystania z lokalu.

Obowiązki posiadacza samoistnego rzeczy względem jej właściciela określają przepisy art. 224 i n. k.c. Zawierają one regulację odnoszącą się do tzw. roszczeń uzupełniających, towarzyszących roszczeniu windykacyjnemu, i służą naprawieniu uszczerbków spowodowanych pozbawieniem właściciela możliwości korzystania ze swojej rzeczy. Należy do nich m. in. żądanie wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy.

W odróżnieniu od roszczeń windykacyjnego i negatoryjnego, roszczenia uzupełniające nie mają charakteru obiektywnego. Ich powstanie i zakres zależy bowiem od tego, czy posiadacz samoistny rzeczy windykowanej jest w dobrej, czy złej wierze. Ustawodawca przewiduje też stan pośredni, gdy wprawdzie posiadacz jest w dobrej wierze, ale dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa windykacyjnego. W dobrej wierze jest taki posiadacz samoistny, który ma uzasadnione okolicznościami przekonanie, że służy mu prawo własności, które faktycznie wykonuje. Dobrą wiarę wyłącza nie tylko pozytywna wiadomość o braku uprawnienia, ale i brak tej wiadomości spowodowany niedbalstwem (por. J. Ignatowicz (w:) Komentarz, t. I, 1972, s. 602; S. Rudnicki, Komentarz, 2007, s. 372 i n.). W aspekcie unormowań zawartych w art. 224 i n. k.c., oceny dobrej wiary dokonuje się według stanu z chwili objęcia rzeczy w posiadanie (por. E. Skowrońska-Bocian (w:) K. Pietrzykowski (red.), Komentarz, t. I, 2005, s. 132; A. Cisek (w:) E. Gniewek (red.), Komentarz, 2006, s. 365). Zgodnie z art. 7 k.c., gdy ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary. Domniemanie to jest wzruszalne, a ciężar jego obalenia spoczywa na osobie, która z przypisania złej wiary posiadaczowi wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne (por. wyrok SN z dnia 5 listopada 2010 r., I CSK 3/10, Lex nr 786547).

Od chwili, gdy samoistny posiadacz w dobrej wierze dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa windykacyjnego, powinien liczyć się z obowiązkiem zwrotu rzeczy. Powstają zatem skutki określone w art. 224 § 2 k.c. Jest on zobowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy, a także powinien zwrócić pobrane pożytki, których nie zużył, jak też uiścić wartość tych, które zużył. Odpowiedzialny jest również za zawinione zużycie, pogorszenie lub utratę rzeczy. Ciężar dowodu, że posiadacz dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy i kiedy to nastąpiło, spoczywa na właścicielu (art. 6 k.c.).

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że J. J. (1) nie zwracała się do uczestnika o umożliwienie jej korzystania z lokalu. Sama wnioskodawczyni zeznała, że nie zamierzała korzystać z lokalu wspólnie z uczestnikiem.

Niezależnie od tego wnioskodawczyni nie wykazała swojego roszczenia co do wysokości.

Na wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy składa się to wszystko, co właściciel mógłby uzyskać, gdyby ją oddał do korzystania na podstawie określonego stosunku prawnego (np. najmu, dzierżawy). Wnioskodawczyni na etapie zgłaszania powyższego żądania reprezentowana była przez zawodowego pełnomocnika i nie zgłosiła wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność możliwego do uzyskania czynszu z lokalu w okresie za który żądała zapłaty.

Wnioskodawczyni w toku postępowania zgłosiła też żądanie zwrotu przez uczestnika kwot wydatkowanych przez nią tytułem kosztów utrzymania lokalu (opłaty za czynsz i media) w okresie, gdy z mieszkania korzystał wyłącznie uczestnik.

Można wywodzić, że korzystanie z lokalu na zasadach wyłączności, z naruszeniem uprawnień drugiego współwłaściciela uzasadnia obciążenie korzystającego posiadacza pełnymi kosztami utrzymania nieruchomości w zakresie opłat za korzystanie z lokalu. Uczestnik nie pozbawił jednak wnioskodawczyni możliwości korzystania z lokalu. Wnioskodawczyni wyprowadziła się z własnej woli. Natomiast świadczenia związane z utrzymaniem lokalu obciążają właścicieli niezależnie od tego, czy faktycznie wykonują swe prawo, zaś ich uiszczenie stanowi czynność zachowawczą w rozumieniu przepisu art. 209 kc. Stąd obciążają one współwłaścicieli proporcjonalnie do posiadanych przez nich udziałów.

Jedynie w okresie od lutego 2012 roku do sierpnia 2013 roku uczestnik ponosił w całości należne opłaty z tytułu czynszu, energii elektrycznej i należności za gaz. Niesporne było, że w pozostałym okresie opłaty te uiszczali uczestnicy w równych częściach.

Z powyższych względów Sąd oddalił także wniosek J. J. (1) o zobowiązanie M. J. (1) do ponoszenia opłat z tytułu utrzymania lokalu od maja 2016 roku do dnia jego opuszczenia przez uczestnika.

Z powyższego wynika, że uzasadnione było żądanie uczestnika rozliczenia uiszczanych przez niego świadczeń za okres od lutego 2012 roku do sierpnia 2013 roku. W tym okresie uczestnik uiszczył łącznie 9218,81zł, dlatego wnioskodawczyni powinna zwrócić mu z tego tytułu kwotę 4609,40zł.

Rozstrzygając w przedmiocie sposobu podziału majątku wspólnego, Sąd kierował się normą prawną z art. 46 k.r.o., zgodnie z którą w sprawach nieunormowanych kodeksem rodzinnym i opiekuńczym od chwili ustania wspólności ustawowej do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku, stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku. Z kolei w myśl art. 1035 k.c. do wspólności majątku spadkowego oraz do jego działy stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych, z zachowaniem przepisów tytułu VIII księgi IV k.c.

Wnioskodawczyni wnosiła o przyznanie na jej rzecz prawa do lokalu, zaś uczestnik nie wyraził zainteresowania przyznaniem mu lokalu. Sąd dokonując podziału majątku wspólnego miał również na uwadze konieczność zasądzenia spłat w celu wyrównania wartości udziałów w majątku wspólnym oraz fakt, że z uwagi na konieczność rozliczenia wydatków i nakładów, spłata zasądzona od J. J. (1) była niższa, niż gdyby spłaty miał dokonać uczestnik.

Sąd przyznał zatem prawo do lokalu na rzecz wnioskodawczyni.

Uczestnicy mają równe udziały w majątku wspólnym. W toku postępowania nie kwestionowano zasady wyrażonej w art. 43 § 1 k.r.o. Wartość majątku wspólnego podlegającego podziałowi wnosi 310.000 zł. Wartość udziału każdego z byłych małżonków w majątku wspólnym opiewa na kwotę 155.000 zł.

Uwzględniając dokonane w sprawie ustalenia, wnioskodawczyni powinna zwrócić uczestnikowi:

- kwotę 15.000 zł tytułem połowy uiszczonej z majątku wspólnego kwoty 30.000zł na majątek odrębny wnioskodawczyni,
- kwotę 4609,40 zł tytułem połowy uiszczonych do spółdzielni i dostawców mediów opłat za lokal.

Uczestnik natomiast winien zwrócić wnioskodawczyni kwotę 116.250 zł tytułem połowy wartości nakładu dokonanego z jej majątku osobistego na majątek wspólny.

Należna na rzecz uczestnika od wnioskodawczyni spłata wynosi zatem 58.359,40zł (155.000zł – 116.250zł + 15.000zł + 4609,40zł).

W oparciu o art. 212 § 3 k.c., Sąd oznaczył termin, w ciągu którego wnioskodawczyni powinna uiścić należną uczestnikowi dopłatę jako okres 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia. Wnioskodawczyni od początku trwania postępowania wnosila o przyznanie na jej rzecz prawa do lokalu, powinna zatem liczyć się z koniecznością zgromadzenia stosowanych oszczędności na spłatę uczestnika. Niezależnie od tego wnioskodawczyni deklarowała możliwość uzyskania pożyczki w kwocie 30.000zł. Zakreślony okres na spłatę uczestnika zapewni zatem wnioskodawczyni możliwość podjęcia stosownych działań dla zrealizowania zobowiązania, nawet jeśli wcześniej nie dokonała oszczędności. Uczestniczka otrzymuje stałe dochody, a nadto pomagają jej rodzice.

Zastrzeżenie odsetek za opóźnienie po tej dacie będzie natomiast zabezpieczać interesy uczestnika w przypadku braku zapłaty.

Na podstawie art. 624 kpc Sąd nakazał M. J. (1), w którego wyłącznym posiadaniu znajduje się lokal wydanie go na rzecz J. J. (1) w terminie 1 miesiąca od dnia uprawomocnienia się postanowienia. Jest to czas wystarczający, aby uczestnik zapewnił sobie możliwość zamieszkania w innym lokalu. Uczestnik zresztą nie podnosił, aby takowej możliwości nie miał.

O kosztach Sąd orzekł zgodnie z art. 520 § 1 k.p.c. ustalając, że zainteresowani ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Zgodnie z art. 108 k.p.c. w każdym orzeczeniu kończącym postępowanie sądowe sąd ma obowiązek orzec o tym, kto ponosi koszty postępowania. Zasady ponoszenia kosztów postępowania w procesie różnią się od zasad ponoszenia kosztów postępowania w postępowaniu nieprocesowym. W postępowaniu nieprocesowym, co do zasady, każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie (art. 520 § 1 k.p.c.). Wyjątek od tej zasady stanowi jedynie sytuacja, w której uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może wówczas stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości; to samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników (art. 520 § 2 k.p.c.). Jeżeli zaś interesy uczestników są sprzeczne, sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika, przy czym regułę tę stosuje się odpowiednio, jeżeli uczestnik postępował niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie (art. 520 § 3 k.p.c.).

W orzecznictwie i doktrynie zwraca się uwagę, iż w postępowaniu nieprocesowym nie ma „pojedyńku” dwóch przeciwstawnych sobie stron, dlatego też nie można mówić o przegrywającym, który powinien zwrócić koszty postępowania wygrywającemu (por. art. 98 § 1 k.p.c.). Przeciwnie, z treści całego art.520 k.p.c. wynika, że ustawodawca zakłada, że w zasadzie uczestnicy postępowania są w tym samym stopniu zainteresowani jego wynikiem, a orzeczenie sądu udziela ochrony prawnej każdemu uczestnikowi. Dlatego ten, kto poniósł koszty sądowe lub koszty zastępstwa procesowego, nie uzyska zwrotu wydanych kwot od innego uczestnika, ale i nie jest obowiązany do zwracania kosztów poniesionych przez innego uczestnika (tak. Bodio Joanna, Demendecki Tomasz, Jakubecki Andrzej, Marcewicz Olimpia, Telenga Przemysław, Wójcik Mariusz P [w] Komentarz do art.520 kodeksu postępowania cywilnego, LEX/el. 2010; Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 9 grudnia 1999 roku, III CKN 497/98,

OSNC za 2000 r., nr 6, poz. 116). Stanowisko takie uzasadnione jest niezależnością i samodzielnością udziału w tym postępowaniu każdego jego uczestnika (B. J., Z. A. artykuł Palestra.1995.7-8.58, Lex nr 11671/1).

Brak było zatem podstaw do uwzględnienia wniosku J. J. (1) o zasądzenie kosztów niniejszego postępowania, dlatego jej wniosek podlegał oddaleniu. Oddaleniu podlegał również wniosek J. J. (1) o zasądzenie kosztów postępowania w sprawie II Ns 1/12. Postępowanie to zostało umorzone, a nadto stosownie do art. 108 kpc brak podstaw, aby w orzeczeniu kończącym niniejsze postępowanie rozliczać koszty ponoszone w toku innego postępowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21.9.2005 r., V CK 139/05, niepubl.).